

zaštitaplanete za 4x4 početnike

Za mnoge od nas, uživanje u prirodi je postao važan vid rekreacije, način da se „pobegne od svega“. Lov, pecanje, kampovanje, vožnja bicikla, sruštanje kanuom niz brzake, pešačenje... Sve je to postalo vrlo popularno, a jedan od razloga je i to što su terenska vozila (4x4) učinila udaljene kutke naše planete lako dostupnim.

Diviljina u svima nama budi osećaj avanture, želju za istraživanjem i užitkom koji otvara donose. Ali, naša je obaveza prema toj prirodi u koju odlazimo da o njoj brinemo i da se domaćinski poнашамо, isto kao što bismo činili i u sopstvenoj kući.

Kroz *Tread Lightly!* Vodič za odgovornu terensku vožnju, pomoći ćemo vam da se pripremite za odgovorno uživanje u izazovima bespuća i uopšte za boravak u prirodi. Krenimo lagano u predivan svet odgovorne terenske vožnje!

Šta je *Tread Lightly*?

Tread Lightly! je obrazovni projekt posvećen širenju saznanja o tome kako uživati u prirodi uz minimalan uticaj čoveka na nju. On naglašava potrebu za odgovornim korišćenjem terenskih vozila i drugih sredstava za kretanje po prirodi, kao i principe mi-

nizacije uticaja svih vrsta rekreativnih aktivnosti. To je dugoročni informativni program namenjen širenju svesti u javnosti o tome što je neophodno da činimo kako bismo sačuvali divlje predele naše planete onakvim kakvi jesu za buduće generacije.

Program *Tread Lightly!* je pokrenula Šumska uprava Sjedinjenih Američkih Država 1985. godine, kako bi se zaštitilo zemljiste u privatnom i javnom vlasništvu. Već od 1990. *Tread Lightly!* prerasta u neprofitnu organizaciju koja angažeuje veliki broj entuzijasta, ne samo u SAD, već i širom sveta.

Poruke *Tread Lightly!* danas stižu do ljudi širom planete. Kroz *Tread Lightly!* partneri pojedinci koji su zainteresovani za razne vrste avantura u prirodi, saznavaju na koji način ono što činimo prirodi danas određuje kako će ona izgledati i šta ćemo moći da

činimo sutra. Ovo su smernice koje *Tread Lightly!* želi da uputi ljubiteljima prirode:

- putujte i uživajte u slobodnim aktivnostima uz minimalan uticaj na okruženje;
- poštujte životnu sredinu i prava drugih;
- saznaјte nešto o predelima koje posećujete, planirajte i pripremite se pre polaska;
- obezbedite buduće korišćenje prirode, ostavite je u boljem stanju nego što ste je zatekli;
- otkrijte kako vas odgovorno rekreiranje nagrađuje.

Korak po korak

Pre nego što krenete u svoju sledeću avventuru u prirodi, male pripreme mogu da vam olakšaju život, pojačaju bezbednost i u isto vreme da vam pomognu da zaštite okolinu. Pripremanje za očekivano i neočekiva-

*Nismo nasledili Zemlju od naših roditelja.
Pozajmili smo je od naše dece.*

Indijanska poslovica

no može da vam pomogne da maksimizujete vreme koje ćete provesti u prirodi, ali i da eliminišete neprijatna iznenađenja. Planirajte unapred – 30 dana pred put nije prerano!

Pripreme

Važno je da napravite spisak neophodne opreme, kako za vaše vozilo, tako i vaših ličnih stvari. Ispравno i redovno servisirano vozilo je osnovni preuslov da bezbedno stignete do destinacije i da se odatle sopstvenim snagama vratite. Evo nekoliko preporuka šta još treba imati na umu u fazi priprema.

- Nabavite mapu područja koje želite da istražite (štampanu ili elektronsku). Kada odredite područje koje vas zanima, proverite kojim oblastima je dozvoljen slobodan pristup. Odaberite najbezbedniji put u skladu s vašim sposobnostima i proverite da li za to područje važe neki propisi u ve-

zi sa vašom bezbednošću ili zaštitom prirode. Kontaktirajte institucije zadužene za gazdovanje područjem. Oni mogu precizno da vas informišu o stanju puteva i staza, o eventualnim privremenim blokadama određenih puteva, privremenim ili sezonskim zabranama kretanja određenim putevima, kao i da vas obaveste o posebnim dozvolama ili pravilima koja na tom području važe za kretanje motornim vozilima. Ako je područje do kojeg želite da stignete u privatnom vlasništvu, kontaktirajte vlasnika da biste dobili dozvolu. Pitajte za ograničenja.

- Kontaktirajte nadzornu službu područja kako biste proverili da li postoji neko određeno doba ili uže područje koje treba izbegavati: na primer, vreme kada je živi svet naročito osetljiv na uznenimiravanje (vreme parenja ili donošenja mладунaca na svet), ili kada je tlo isuviše meko i sklono

produbljivanju kolotraga; područja koja su naročito bitna za zaštitu zbog retkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta, specifičnih šumskih zajednica, osetljivog tla; kao i područja koja su problematična jer su isuviše popularna kod izletnika i gde to ima negativan uticaj na prirodno okruženje.

- Proverite dugoročnu vremensku prognozu za područje koje želite da posetite. Oluja za koju se niste pripremili u najboljem slučaju može da bude vrlo neprijatno iskustvo, a ponekad i kobno.

- Napravite detaljan plan i dosledno ga se držite. Obavestite porodicu i prijatelje precizno o tome gde idete, čak i ako se radi o jednodnevnom izletu. Najbolje da napravite preciznu maršrutu i da jedan odštampani pri-

merak ostavite kod kuće, za svaki slučaj.

- Proverite da li su za područje koje vas zanima potrebne posebne dozvole ili obuka za vozače, kao i da li je neophodna neka vrsta dodatne opreme.

- Pre polaska na put još jednom proverite ispravnost svoje opreme i razmislite da li ste možda nešto zaboravili (hrana, gorivo, voda, alat za otklanjanje kvarova, rezervni delovi).

- Sto bolje rasporedite težinu u vozilu. Teške predmete pokušajte da postavite ispred zadnje osovine, zbog bolje trakcije.

- Obavite kontrolu i servis vozila pre polaska na put (posebno ukoliko znate da su neke komponente dotrajale).

A.V.

U sledećem nastavku *Tread Lightly! priručnika:*

Bezbednost na drumovima i stazama • Opšta pravila ponašanja na putevima i stazama

- Terenska vožnja i životna sredina • Kampovanje uz minimum uticaja na životnu sredinu